

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Страхування
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: _____

(підпис)

Самошкіна І.Д. к.е.н., доцент, доцент кафедри
(прізвище, інішали) (вчений ступінь та звання, посада)

фінансів, банківської справи та страхування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від <u>17.06.2022</u> _____ № <u>17</u> _____
	Завідувач кафедри _____ (підпис) Гесенко М.М.

Погоджено:

Гарант освітньої програми В.А. Борисова
(підпис) (ПІБ)

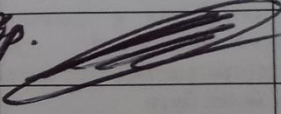
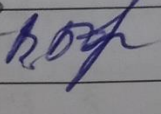
Декан факультету, де реалізується освітня програма Ірина Шимченко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Гесенко М.М.
(ПІБ)
Шалигіна І.В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Цубар Беранська В.С.
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 06.07. 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2023-2024	A (поширення на А-курс змін при ЧА Кем)	23.01.2024		

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Страхування			
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра фінансів, банківської справи та страхування			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Фінанси, банківська справа та страхування / 072 Фінанси, банківська справа та страхування			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	6 рівень			
7	Семестр та тривалість вивчення	7 семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		Денна форма навчання	46	30	-
		Заочна форма навчання	12	10	-
10	Мова навчання	Українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Самошкіна Ірина Дмитрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування			
11.1	Контактна інформація	Аудиторія 406е, тел.. +380506059971, E-mail:ira_samoshkina@ukr.net			
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент забезпечує базову підготовку фахівця якісно нового рівня, здатного вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми дослідницького характеру у страховій галузі, Спрямований на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо управління грошовими потоками страхових компаній, організації страхової справи на державному і місцевому рівнях, формування і аналізу документів, що використовуються в діяльності страховиків. Дисципліна передбачає послідовне та систематизоване вивчення засад функціонування страхової галузі, формування доходів та здійснення видатків страховими організаціями, оцінювання результатів впливу страхових компаній на соціально-економічний розвиток держави. Засвоєння здобувачами вищої освіти змісту освітнього компоненту «Страхування» дозволить майбутнім фахівцям ефективно використовувати одержані знання у страхових компаніях, фінансових, податкових органах, а також в інших сферах фінансово-економічної діяльності			
13	Мета освітнього компонента	Формування цілісної системи знань з організації і функціонування галузі страхування, оволодіння навичками і прийомами страхування, пов'язаними з використанням навичок роботи у страховій компанії, вивчення особливостей надання страхових послуг та фінансової діяльності страховика, формування у здобувачів вищої освіти здібностей до проведення науково-практичних досліджень в галузі страхування і презентації їх результатів.			
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на: Макроекономіка, Мікроекономіка, Теорія ймовірностей, Фінанси, Статистика, Основи наукових досліджень 2. Освітній компонент є основою для Страхового менеджменту			

		3. Обмеження відсутні
15	Політика академічної доброчесності	<p>Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених даним силабусом; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. <p>Практичні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які студенти отримують від викладача. Індивідуальне завдання складається з двох частин: 1) підготувати науково-дослідну роботу, відповідно до теми заняття; 2) захистити роботу перед викладачем та аудиторією. Усі роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання практичної роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання.</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹					Як оцінюється РНД
	ПРН2	ПРН4	ПРН5	ПРН16	ПРН19	
ДРН 1 володіти понятійно-термінологічним апаратом в галузі страхування, визначати сутність страхування та його місце в системі економічних категорій, розуміти функції страхування, принципи страхування, обґрунтовувати роль страхування в економії коштів, активізації бізнесу, збільшенні обсягів інвестицій.	x			x		Тести, кейси
ДРН 2 аналізувати сучасний стан страхового ринку, проводити порівняльну характеристику суб'єктів страхового ринку та обґрунтовувати напрями удосконалення механізму реалізації страхових послуг страховими організаціями країни (регіону), володіти знаннями про роль ризик-менеджменту у встановленні та визначенні методів впливу на ризик, визначати та аналізувати страхові та нестрахові ризики; оцінювати ризик та визначати доцільність його страхування.		x	x	x	x	Індивідуальне дослідження, його презентація
ДРН 3 володіти навичками самостійної роботи з навчальної, методичної, наукової літератури, з нормативно-інструктивними матеріалами, первинною документацією щодо ведення страхової справи	x		x		x	Індивідуальне дослідження, його презентація
ДРН 4 використовуючи теоретичні знання сутності та організації страхового ринку в Україні визначати роль посередників (страхових агентів та страхових брокерів) у здійсненні страхової діяльності, проводити аналіз фінансових, матеріальних, трудових, інформаційних ресурсів страхових організацій.			x	x	x	Письмова контрольна робота, її захист
ДРН 5 володіти знаннями про основні галузі, підгалузі та види страхового захисту майна, життя, відповідальності юридичних та фізичних осіб, розуміти принципи організації та умови проведення страхування в обов'язковій та добровільній формах, володіти системою знань про необхідність та сутність перестраховування та співстраховування.	x	x		x		Тести, кейси
ДРН 6 складати необхідні розрахунки основних показників діяльності страхових організацій, оцінювати склад та структуру страхового			x	x	x	Письмова контрольна робота, її захист

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

портфеля страхових компаній, володіти основами визначення страхових тарифів та методами прийняття рішень з питань удосконалення тарифної політики в галузі страхування та перестраховання.						
ДРН 7 збирати необхідні статистичні дані, обробляти їх, аналізувати і надавати для інформаційного огляду або аналітичного звіту		x	x		x	Аналітичний огляд (звіт), його презентація

ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, в т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем(державних фінансів, в т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування).

ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення відкритості до нових знань.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу (денна/заочна)			Рекомендована література ²
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з.		
<i>Тема 1 Економічна суть страхування</i> 1. Економічна категорія страхування 2. Взаємозв'язок особистого і соціального страхування 3. Основні поняття і страхові терміни.	2/2		3/6	2,3,4,6
<i>Тема 2 Класифікація страхування. Юридичні основи страхових відносин</i> 1. Основні принципи класифікації страхування. 2. Законодавство України про страхування.	2		3/6	4,5, 6, 12, 16,21
<i>Тема 3 Порядок укладання та ведення страхової угоди</i> 1. Сутність та порядок укладання договору страхування. 2. Права й обов'язки суб'єктів страхових відносин. 3. Відмова у страхових виплатах. Припинення дії договору страхування	2		3/5	1,3,4,16,21
<i>Тема 4 Поняття страхових ризиків та їх класифікація в аграрній сфері</i> 1. Економічна суть страхових ризиків. 2. Класифікація та оцінка ризиків у страхуванні. 3. Управління страховими ризиками.	2/2	2	3/6	2,3,4,10,14,15,16
<i>Тема 5 Страхування майна сільськогосподарських підприємств і організацій</i> 1.Економічний зміст страхування основних і оборотних фондів. 2. Ставки страхових платежів. 3.Укладання та припинення дії договору страхування.	2/2	2/2	3/6	2,3,4,16,21
<i>Тема 6 Страхування сільськогосподарських культур і тварин</i> 1. Страхувальники, об'єкти страхування сільськогосподарських культур та страхова відповідальність. 2. Задачі, основні принципи і умови страхування тварин.	2		3/5	2,3,4,5,16,21
<i>Тема 7 Визначення збитку і страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарських культур і тварин</i> 1. Загальні принципи визначення збитку при загибелі та пошкодженні врожаю сільськогосподарських культур. 2.Визначення збитку при страхуванні багаторічних насаджень. 3.Визначення збитку та розміру відшкодування при страхуванні тварин.	2	2	3/6	2,3,4,5,16,21
<i>Тема 8 Страхування транспортних засобів сільськогосподарських підприємств</i> 1. Особливості страхування транспортних засобів аграрних підприємств. 2.Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів. 3. Діяльність МТСБУ.	2	2	3/5	2,3,4,16,21,22

²Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p><i>Тема 9 Екологічне страхування</i></p> <p>1. Сутність страхування екологічних ризиків. 2. Показники екологічного ризику. 3. Основні положення теорії «екологічного ризику».</p>	2	2	4/5	2,3,5,7,8,9,17. 18,24
<p><i>Тема 10 Страховий ринок</i></p> <p>1. Поняття страхового ринку та його структура. 2. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. 3. Маркетинг у страхуванні.</p>	2	2	3/6	1,3,5,16,21,17
<p><i>Тема 11 Страхова організація</i></p> <p>1. Організаційні форми страховиків. 2. Структура страхових компаній. 3. Об'єднання страховиків та їх функції.</p>	2	2	3/6	2,3,16,21
<p><i>Тема 12 Державне регулювання страхової діяльності.</i></p> <p>1. Реалізація державної політики у галузі страхування. 2. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. 3. Ліцензування страхової діяльності та контроль за її проведенням.</p>	2		3/5	2,3,4,16
<p><i>Тема 13 Морське страхування</i></p> <p>1. Особливості організації та види морського страхування. 2. Страхування морських суден. 3. Страхування вантажів, які перевозяться морським транспортом.</p>	2		3/6	3,4,16,21
<p><i>Тема 14 Авіаційне страхування</i></p> <p>1. Характеристика ризиків та види авіаційного страхування. 2. Страхування повітряних суден. 3. Страхування відповідальності власників повітряних суден.</p>	2		3/5	2,3,5,12,13
<p><i>Тема 15: Страхування майна громадян</i></p> <p>1. Принципи страхового захисту майна громадян. 2. Страхова оцінка будівель. 3. Страхування домашнього майна, що належить громадянам. 4. Страхування транспортних засобів і вантажів.</p>	2	2/2	3/6	1,2,4,6,7,8
<p><i>Тема 16: Страхування життя і пенсій</i></p> <p>1. Особисте страхування. 2. Страхування життя. 3. Пенсійне страхування.</p>	2/2	2/2	3/5	2,3,4,7,8,9,24
<p><i>Тема 17 Страхування від нещасних випадків</i></p> <p>1. Індивідуальне страхування від нещасних випадків. 2. Страхування від нещасних випадків за рахунок підприємств. 3. Обов'язкове страхування від нещасних випадків на транспорті. 4. Добровільне медичне страхування.</p>	2/2	2/2	4/6	2,3,4,5,7,8,9,21
<p><i>Тема 18 Медичне страхування</i></p> <p>1. Система та ринок медичного страхування. 2. Обов'язкове медичне страхування. 3. Добровільне медичне страхування.</p>	2/2		3/5	2,4,5,6,7,8,9,24
<p><i>Тема 19 Страхування відповідальності</i></p> <p>1. Сутність та призначення страхування відповідальності. 2. Страхування цивільної відповідальності громадян, що мають зброю. 3. Страхування професійної відповідальності громадян.</p>	2	2	3/6	2,3,5,7,8,9,24
<p><i>Тема 20 Страхування підприємницьких ризиків</i></p> <p>1. Суть та призначення страхування підприємницьких ризиків. 2. Страхування від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження майна.</p>	2	2/2	4/6	2,3,7,8,9,16,21

3. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.				
<i>Тема 21 Страхування технічних ризиків</i> 1. Страхування будівельно-монтажних ризиків. 2. Страхування машин від поломок. 3. Страхування електронної техніки.	2	2	3/5	2,3,4,7,8,9,24
<i>Тема 22 Страхування фінансово-кредитних ризиків</i> 1. Сутність та основні види страхування фінансових ризиків. 2. Економічний зміст страхування кредитних ризиків. 3. Форми страхування кредитів. 4. Страхування депозитів.	2	2	4/6	4,5,7,8,16,21,24
<i>Тема 23 Перестраховування і співстрахування</i> 1. Необхідність та значення перестраховування. 2. Методи та форми проведення перестраховальних операцій. 3. Співстрахування та механізм його застосування.	2	2	4/5	2,3,4,5,16,21,24
Всього	46/12	30/10	74/128	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН1	Лекції (оглядова, проблемна), пояснення на практичних / семінарських заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, захист кейсів, складання тесту
ДРН 2	Лекції (оглядова, дискусійна), пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, мозковий штурм	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, робота з використанням аналітичних методів, виконання презентації аналітичного дослідження
ДРН3	Пояснення	Збір інформаційного матеріалу (статистична звітність об'єкта дослідження за індивідуальним завданням, мережа Інтернет), його аналіз, написання висновків, виконання презентації
ДРН 4	Оглядова лекція, семінар-дискусія, тестування, пояснення, кейс-метод	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, розв'язання задач, складання тестів
ДРН 5	Оглядова лекція, пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання,	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, захист контрольної роботи
ДРН 6	Пояснення, демонстрація	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, розв'язання задач, складання тестів
ДРН 7	Пояснення	Виконання аналітичного огляду, його презентації

Дистанційне навчання реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використанням платформи Moodle. Матеріали для вивчення дисципліни викладені на сторінці курсу «Страхування» у відповідності до навчальної програми. З кожної теми студентам надається лекційний матеріал, додаткові навчальні матеріали у вигляді методичних рекомендацій для практичних занять та самостійної роботи, а також перелік завдань для семінарських та практичних робіт. Для оцінювання роботи студентів на семінарських та практичних заняттях по темах дисципліни передбачено блок тестових питань, практичних завдань.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне дослідження, його презентація	30 балів / 20%	До 15 тижня
2.	Письмова контрольна робота, її захист	20 балів / 10%	До 7 тижня, 11 тижня
3.	Аналітичний огляд (звіт), його презентація	20 балів / 20%	До 13 тижня
4.	Екзамен – письмовий (тести множинного вибору (10 питань). 1 задача) і співбесіда	30 балів / 30%	За розкладом

¹Оцінювання презентацій (захисту) складає 5 балів / 5% у загальній оцінці методу оцінювання

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
Індивідуальне дослідження	<13 балів	14-17	18-19 балів	20 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію, обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Презентація (захист)	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Представлення результатів досліджень у спосіб, що не розкриває його зміст і результатів	Представлення результатів досліджень у різний спосіб	Представлення результатів досліджень у відповідному форматі	Представлення результатів досліджень у спосіб, що є найбільш відповідним за певних обставин з використанням різних форм подання інформації
	<12 балів	12-15	15-18 балів	20 балів

³Зазначити компонент сумативного оцінювання

⁴Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

Письмова контрольна робота	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Аналітичний огляд (звіт)	<i><12 балів</i>	<i>12-15</i>	<i>15-18 балів</i>	<i>20 балів</i>
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Обмін думками	2, 4, 6, 8, 10, 13 тиждень
3	Самооцінка поточного тестування	7 тиждень, 14 тиждень
4	Розгляд кейсів	1 тиждень, 9 тиждень
5	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після захисту контрольної роботи	8 тиждень, 12 тиждень
6	Розв'язання задач	6, 7, 13, 14 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники, посібники

1. Борисова В.А. Страхувий менеджмент. навч. посіб. Суми: СНАУ. 2018. 483 с.
2. Журавльова Т. О., Дем'янчук М. А. Страхування. навч. посіб. Одеса. 2017. 296 с. URL: <http://lib.onu.edu.ua/epf/>
3. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування. навч. посіб. Суми. Сумський державний університет. 2020. 350 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/768_63
4. Пластун В. Л., Журавка О.С. Страхіві послуги. навчально-методичний посібник для самост. вивч. дисц. Суми. Сумський державний університет. 2018. 186 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/50217/5/Plastun_Strakhovi_posluhy.pdf;jsessionid=4D23B62DB9E4B081BFEABB268388D467
5. Сокиринська І. Г., Журавльова Т.О., Аберніхіна І.Г. Страхувий менеджмент. Навчальний посібник. Дніпропетровськ. Пороги. 2016. 300 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/sokirinska_strahoviy_menedzhment.pdf
6. Lecture Notes on Insurance / [R.V. Pikus, N.V. Prykaziuk, A.S. Sholoiko, A.O. Ignatiuk, O.O. Filatova, M.V. Petrovsky]. К.: Logos, 2018. 157 р. URL: <http://econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/12/%D0%9D%D0%9C%D0%97-%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%85%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

2.1.2. Методичне забезпечення

7. Борисова В.А., Самошкіна І.Д. Страхування: методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи для студентів за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітнього ступеня – бакалавр, денної і заочної форми навчання, Суми, 2023, 31 с. (Протокол №7 від 23.01.2023)
8. Самошкіна І.Д., Борисова В.А., Страхування: Методичні вказівки щодо проведення практичних занять для студентів 4 курсу за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування денної і заочної форми навчання освітнього ступеня - бакалавр денної і заочної форми навчання, Суми: СНАУ, 2019. 33 с. (Протокол №5 від 26.03.2020)
9. Самошкіна І.Д., Борисова В.А., Страхування: конспект лекцій для студентів за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітнього ступеня – бакалавр, денної і заочної форми навчання Суми: СНАУ, 2023. 88 с. (Протокол №7 від 23.01.2023)

2.1.3. Інші джерела

10. Андрусь М.І. Проблеми розвитку особистого страхування населення в Україні. *Вісник Миколаївського національного університету імені В.О.*

Сухомлинського. 2015. Вип. 5. С. 782-786. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/160.pdf>

11. Антикризова стратегія розвитку України: соціально-економічні, фінансові та глобальні виклики: монографія / під заг. ред. А. В. Сидорової. Вінниця: ДонНУ, 2016. 328 с. URL: <https://jmonographs.donnu.edu.ua/article/view/3846>

12. Гринчишин Я.М., Прокопюк А.В. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України. *Молодий вчений*. 2017. №3 (43). С. 622-626. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/144.pdf>

13. Диба В.А. Сучасний стан та перспективи розвитку страхових компаній в Україні. *Економіка та держава*. 2016. № 11. С. 80-83. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2016/20.pdf

14. Золотарьова О.В. Ключові тенденції та пріоритети розвитку ринку страхових послуг в Україні. *Економіка і суспільство*. 2017. №11. С. 413-420. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/66.pdf

15. Малікова І.П. Оцінка концентрації страхового ринку України, її зв'язок з процесами монополізації та конкуренції. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2017. Вип. 23. Частина 3. С. 76-79. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_23/3/20.pdf

16. Про страхування: Закон України від 04.10 2001 № 2745-III (зі змінами і доповненнями). Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

16. Самошкіна І.Д. Міжнародний досвід розвитку аграрного страхування в Україні. *Технології XXI сторіччя: Збірник тез за матеріалами 28-ої Міжнародної науково-практичної конференції (23-25 листопада 2022 р.)*. Ч.2. Суми: СНАУ, 2022. С.3-5.

17. Самошкіна І.Д. Розвиток діджиталізації страхового ринку України. *Економіка та суспільство*. Електронний науковий журнал. Випуск № 41 <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-52>. 2022 р. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1572/1513>

18. Самошкіна І.Д., Ждек В.М. Розвиток екологічного страхування в умовах нестабільної економіки. *Науковий журнал Молодий вчений*. №3(115). 2023. С. 115-119. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-3-115-22>. URL: <https://molodyvchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5792/5667>

2.2 Додаткові джерела

19. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://www.treasury.gov.ua>

20. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

21. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

22. Фориншурер. Страхование в Украине. URL: <https://forinsurer.com/>

23 Офіційний сайт МТСБУ <http://www.mtsbu.ua/ua/>

2.3 Програмне забезпечення

24. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1303>